

Sposób i warunki funkcjonowania międzyszkolnych punktów katechetycznych

Wspólnym dobrem - zarówno dla państwa, jak też dla poszczególnych Kościołów - jest wychowanie dzieci i młodzieży w duchu ogólnie akceptowanych wartości. Źródła prawa regulujące sposób organizowania i prowadzenia nauki religii są bardzo różnej rangi i pochodzenia. Wśród dotyczących prowadzenia nauki religii w szkołach polskich znajdziemy umowę międzynarodową (konkordat), konstytucję, ustawy, rozporządzenia ministra edukacji narodowej oraz porozumienie między przedstawicielem władzy państwowej a reprezentantem Kościoła Katolickiego, jak też porozumienie między Polską Radą Ekumeniczną oraz Ministrem Edukacji Narodowej.

Status prawny edukacji religijnej wyznacza ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (tekst ujednolicony: Dz. U. 03.137.1304, art.1; Dz. U. 03.203.1966, art. 53, ostatnia zmiana z dnia 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw: Dz. U. nr 56, poz. 458). Konkretyzując zapisy ustawy, zostało wydane rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 2, poz.155). Rozporządzenie powyższe zawiera obecnie pewne zmiany, które zapisane są w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 czerwca 1999 r. (Dz. U. Nr 67, poz.753). Tytuł rozporządzenia brzmi: *w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych szkołach i przedszkolach*.

Zgodnie z powyższym rozporządzeniem, przedszkole i szkoła mają obowiązek zorganizowania lekcji religii dla grupy nie mniejszej niż siedmiu uczniów danej klasy lub oddziału (wychowanków grupy przedszkolnej). Dla mniejszej liczby uczniów w klasie lub oddziale (wychowanków w grupie) lekcje religii w przedszkolu lub szkole powinny być organizowane w grupie międzyoddziałowej lub międzyklasowej (§ 2.1.).

W kolejnym punkcie paragrafu drugiego znajdujemy konkretyzujący zapis dotyczący organizacji innej formy nauczania religii. I tak czytamy:

Jeżeli w przedszkolu lub szkole na naukę religii danego wyznania lub wyznań wspólnie nauczających zgłosi się mniej niż siedmiu uczniów (wychowanków), organ prowadzący przedszkole lub szkołę, w porozumieniu z właściwym kościołem lub związkiem wyznaniowym, organizuje naukę religii w grupie międzyszkolnej lub w pozaszkolnym

(pozaprzedszkolnym) punkcie katechetycznym. Liczba uczniów (wychowanków) w grupie lub punkcie katechetycznym nie powinna być mniejsza niż trzy (§ 2.2).

Ważnym dla organizacji nauki religii w grupie międzyszkolnej i pozaszkolnym punkcie katechetycznym pozostaje zapis zawarty w punkcie trzecim drugiego paragrafu: *Jeżeli w grupie międzyszkolnej lub pozaszkolnym (poza-przedszkolnym) punkcie katechetycznym uczestniczą uczniowie szkół (wychowankowie przedszkoli) prowadzonych przez różne organy, organy te ustalają, w drodze porozumienia, zasady prowadzenia grup lub punktów katechetycznych (§ 2.3).*

Uwzględniając powyższe zapisy rozporządzenia lekcje religii w grupie międzyszkolnej lub w pozaszkolnym punkcie katechetycznym najczęściej organizowane są w następujący sposób:

1. Złożenie wniosku przez kościół/związek wyznaniowy do organu prowadzącego szkołę/szkoły o organizację nauczania religii w grupie międzyszkolnej lub pozaszkolnym punkcie katechetycznym z podaniem miejsca, gdzie będą przeprowadzane lekcje. Do wniosku dołączyć należy listę uczniów z uwzględnieniem podziału na grupy wiekowe lub klasy. Jeśli liczba uczniów w danej klasie wynosi mniej niż troje, wskazanym jest organizować nauczanie w grupach zgodnych z klasyfikacją poziomów edukacji: nauczanie przedszkolne; nauczanie wczesnoszkolne; nauczanie w klasach IV-VI szkoły podstawowej; nauczanie w gimnazjum; nauczanie w szkołach ponadgimnazjalnych.
2. Organ prowadzący szkołę/szkoły /w przypadku szkół podstawowych i gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych/ wskazuje szkołę/szkoły, w których zostanie zatrudniony zgłoszony przez kościół/związek wyznaniowy katecheta. Jeśli w punkcie katechetycznym posiadamy dzieci na poziomie edukacji: przedszkole-szkoły gimnazjalne to organ prowadzący te jednostki oświatowe wskazuje jedną szkołę do zatrudnienia nauczyciela uczącego religii w wymienionych grupach wiekowych. Jeśli natomiast do grupy katechetycznej należą uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, to nauczyciel uczący w takiej grupie zatrudniony jest w jednej ze wskazanych przez organ prowadzący szkół ponadgimnazjalnych.
3. Do pozaszkolnych punktów katechetycznych zgłaszani są przez rodziców uczniowie, których miejsce zamieszkania i tym samym uczęszczania do szkoły jest poza miejscowością, w której znajduje się pozaszkolny punkt

katechetyczny. W tym miejscu należy przytoczyć zapis przywoływanego rozporządzenia, który wskazuje, iż organy prowadzące szkoły/przedszkola do których uczęszczają uczniowie ustalają w drodze porozumienia zasady prowadzenia grup międzyszkolnych lub punktów katechetycznych /§ 2 ust. 3/.

4. Dodać też należy, iż katecheta zostaje zatrudniony na podstawie imiennego pisemnego skierowania do danego przedszkola lub szkoły, wydanego przez władze zwierzchnie kościoła/związku wyznaniowego. Wydanie skierowania jest jednoznaczne z uznaniem przez kościół kwalifikacji katechetycznych, zgodnie z rozporządzeniem - w porozumieniu z Ministrem Edukacji Narodowej.
5. Tak jak w przypadku nauczania religii w szkole, tak też w grupie międzyszkolnej i pozaszkolnej nauczanie powinno być zorganizowane na życzenie rodziców bądź pełnoletnich uczniów. Życzenia te winny być przedkładane w szkole, do której uczęszcza uczeń.
6. Nauczanie religii odbywa się na podstawie programów opracowanych i zatwierdzonych przez właściwe władze kościołów i innych związków wyznaniowych i przedstawionych Ministrowi Edukacji Narodowej do wiadomości. Te same zasady stosuje się wobec podręczników do nauczania religii. Obecnie wykaz podręczników oraz programów wybranych do nauczania religii kościoła/związku wyznaniowego powinien być przedstawiony w określonym czasie dyrektorowi szkoły, w której zatrudniony jest nauczyciel.
7. Każdy pozaszkolny punkt katechetyczny oraz grupa międzyszkolna musi posiadać udokumentowane zapisy o realizacji programu oraz ocenach, co należy dokonywać w dziennikach lekcyjnych /mogą to być dzienniki zajęć pozalekcyjnych, ważnym jest, aby zawierały te same zapisy, które zawierają dzienniki szkolne/. Dziennik powinien być gotowy do wglądu dla dyrektora szkoły, w której zatrudniony jest katecheta.
8. Wskazany jest opracowanie wzoru świadectwa wydawanego przez kościół/związek wyznaniowy dla ucznia. Wydanie świadectwa z oceną z religii kościoła/związku wyznaniowego powinno być na jednolitym dla wszystkich uczniów - wyznawców kościoła/związku wyznaniowego druku.

Uczniowie otrzymują ocenę z religii na świadectwie wydawanym przez szkołę, do której uczęszczają, na podstawie świadectwa przekazanego przez katechetę /§ 9. 4/. Nauczyciel katecheta zobligowany jest do wystawienia oceny z religii dwa razy w ciągu roku szkolnego (czasami szkoły dzielą rok szkolny na trymestry, w takiej sytuacji ocenę należy wystawić trzy razy), pamiętać przy tym powinien o przekazaniu oceny przez ucznia dla nauczyciela wychowawcy przed klasyfikacją radą pedagogiczną śródroczną i końcoworoczną w szkole. Ocenę śródroczną nauczyciel katecheta wystawia zarówno w dzienniku zajęć pozalekcyjnych (z zapisem nauka religii np. zielonoświątkowej), jak też na zaświadczeniu o ocenie wydanym przez kościół, w którym organizowane jest nauczanie religii w ramach systemu oświaty. Zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej dnia 30 kwietnia 2007r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz prowadzenia sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych* (Dz. U. Nr 83 poz. 562), ocena z religii jest wliczana do średniej ocen. Nadal nie ma ona wpływu na promowanie ucznia do klasy następnej.

9. Do wizytowania lekcji religii upoważnieni są odpowiednio wizytatorzy wyznaczeni przez właściwe władze zwierzchnie kościołów i innych związków wyznaniowych. Lista tych osób jest przekazana do wiadomości organom sprawującym nadzór pedagogiczny. Nadzór pedagogiczny nad nauczaniem religii i etyki, w zakresie metodyki nauczania i zgodności z programem, prowadzi dyrektor szkoły (przedszkola) oraz pracownicy nadzoru pedagogicznego, na zasadach określonych odrębnymi przepisami (§11. 2.).